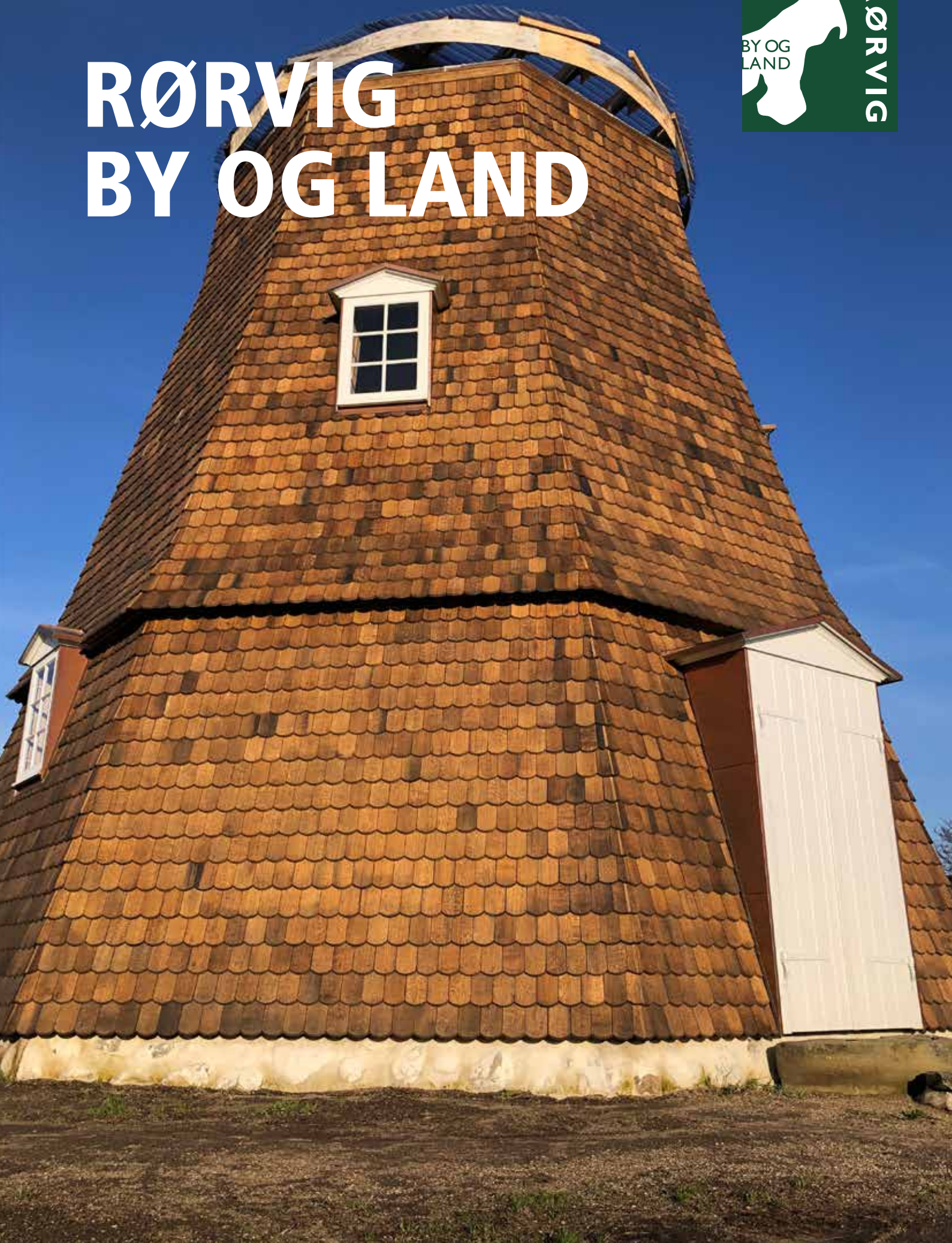

RØRVIG BY OG LAND

INDHOLD

LEDER.....	3
INDKALDELSE TIL GENERALFORSAMLING	4
MØLLEN	5
BIRGITTE OG ALFS HUS	8
KYSTNÆR NATUR OG BIODIVERSITET	10
KONGELED	12
NYT FRA LANDUDVALGET/ MØLLEUDVALGET/BY OG HAVNEUDVALGET.....	14

UDGIVER

Bevaringsforeningen Rørvig By og Land
CVR nr. 34 79 91 72
info@rvbl.dk
Bladet udkommer 2 gange om året

REDAKTION

Anne Bornø
(Ansvarshavende redaktør)

ADRESSE

Vestervangen 4
4581 Rørvig
Telefon 26 27 90 92

MEDLEMSKAB: KR. 275 PR. ÅR.

Tegnes via hjemmesiden rvbl.dk,
eller på mail til kassereren
Adresseændring meddeles på mail
til kassereren

ANNONCESALG

Varetages af Bestyrelsen

TRYK OG LAYOUT

Stibo Complete
Oplag 1000 eksemplarer.

FORSIDE

Rørvig Mølle
Foto: Arne Jørgensen

Bestyrelsen i Rørvig By og Land

FORMAND

Anders Holst, Vestervangen 4,
4581 Rørvig, Tlf. 26 27 90 92
andersholst1974@gmail.com

NÆSTFORMAND

Lene Hjorth, Rosenvængets Side Alle 5, 1
2100 København Ø, Tlf. 40 50 90 70
lene@lenehjorth.dk

KASSERER

Willy Dahl
Højsandsvænget 14,
4581 Rørvig, Tlf. 20 40 44 50
wrld@outlook.dk

BESTYRELSESMEDLEM

Anders Klüver Rasmussen
Drosselvej 7,
4581 Rørvig, Tlf.: 30 35 95 75
anders@kluvermanagement.dk

BESTYRELSESMEDLEM

Mette Qvist Jensen, Furesøvænget 4,
2820 Virum, Tlf. 61 72 10 20
metteqvist@icloud.com

BESTYRELSESMEDLEM

Jeanette Prior Nielsen
Søndervangsvej 9,
4581 Rørvig, Tlf.: 60 69 37 00
jeanette.prior@outlook.dk

BESTYRELSESMEDLEM

Ole Wiborg
Søndervangsvej 3,
4581 Rørvig, Tlf.: 40 79 00 32
olewiborg@privat.dk

BESTYRELSESMEDLEM

Arne Østerlund Jørgensen, Møllegårdsvænget 14,
4581 Rørvig, Tlf. 53 88 42 62
Arneojorgensen50@gmail.com

BESTYRELSESMEDLEM

Anne Bornø
Frederiksberg Alle 38, 3,
1820 Frederiksberg C, Tlf. 27280104
anne@bornoe.dk

UDVIKLING MÅ IKKE BLIVE EN AFVIKLING AF DET, VI HOLDER AF

Af Lene Hjorth

”Den, der kommer først til mølle, får først malet”, lyder et gammelt ordsprog. Udtrykket bruger vi stadig, om nogen, der er aktive og ”fremme i skoene”. Et sådant symbol på fremdrift er Rørvig Mølle. I tidligere tider sikrede den mel til borgerne og var dermed en vigtig brik til områdets udvikling. Møllen var en stor bæredygtig ressource for fremdrift. Derfor er det glædeligt, at restaureringen af Rørvig Mølle snart er færdig, så den igen vil stå som et smukt vartegn for det Rørvig, der var.

Foreningen Rørvig By og Land ønsker, at Rørvig-området fortsat skal udvikle sig. Det sker ofte helt automatisk. Naturen forandrer sig i takt med årstiderne, men også i samspil med de vilkår, som den bliver budt. Desværre er vilkårene ikke altid de gunstigste og menneskeskabte klimaforandringer præger udviklingen og skaber uoprettelige skader. I Rørvig sker det også. Invasive arter og et dårligt havmiljø i Isefjorden er eksempler på dette.

Erhvervslivet og vilkårene for borgerne i byen udvikler sig også hele tiden. Der sker på grund af demografiske forandringer og politiske beslutninger, og især i perioder med højkonjunktur, hvor bygge- og renoveringsprojekter vokser med efterfølgende forandringer for byen.

Det er jo umiddelbart godt, men når der er tryk på, hænder det, at man ikke får overholdt lokalplaner og lokaldemokratiske processer med alvorlige følger for naturen og vores kulturelle værdier. Det er den form for udvikling eller lad os kalde det afvikling af det, vi holder af, som

ikke er godt for byen og naturen.

I Rørvig By og Land arbejder vi for at udviklingen sker kontrolleret og i balance med de kulturelle og naturmæssige værdier, der er i Rørvig. Når regler overtrædes eller når kommunen giver tilladelser, der kan medføre at vores natur og samfund undermineres, så tager vi fat. Vi går imod store sommerhuse, udstykning i mindre grunde, fravigelser fra byens bevarende lokalplan og lignende, når vi møder det. Vi vil fortsætte med at holde kommunen i ørerne og sige fra. Udviklingen skal ske styret og under hensyntagen til værdierne.

Når vi siger fra, er det ikke fordi, vi er imod udvikling eller ikke ønsker turister eller vil have Rørvig for os selv. Det er fordi, vi ønsker at bevare det, der er særkende for Rørvig og som vi skal passe på. Vi vil ikke være med til at afvikle netop det, der gør Rørvig til noget særligt.

Jamen er fx store udlejningssommerhuse ikke godt. Det skaber jo udvikling i Rørvig?

Det er der desværre mange eksem-

pler på, at det ikke gør. De store sommerhuse kan rumme 20-30 mennesker ad gangen. Det slider på nærmiljøet og medfører ofte en adfærd, der ikke passer de øvrige sommerhusbeboerne. Desuden knytter lejerne af sommerhusene sig af naturlige grunde ikke til lokalområdet og til de aktiviteter, der er i området.

Rørvig skal kunne rumme alle med særlig respekt for de beboere, der bor her hele året og for deres ønsker og behov. Det skal selvfølgelig også gælde for sommerhusejerne, som tilbringer en stigende del af deres tid i sommerhuset. Begrebet ”second-home-ejere” er møntet på dem. De opfatter sommerhuset som deres andet hjem med den konsekvens, at de engagerer sig i lokalmiljøet og prioriterer godt naboskab og ikke mindst meningsgivende fællesskaber højt. Den tendens oplever vi også i Rørvig.

I Rørvig By og Land vil vi arbejde for at bevare områdets smukke natur, den særlige stemning på havnen og byens gamle og charmerende huse for at passe på det, vi holder af. Både når vi går sammen for at udvikle et projekt, en naturperle eller en ide, der kan komme fællesskabet til gode. Men også når vi i fælles flok siger nej til initiativer og aktiviteter, der rummer kimen til at forringe noget af det, vi er så glade for. Altså når prisen for en udvikling i virkeligheden bliver en afvikling. ▶

Indkaldelse til **GENERALFORSAMLING**

i Bevaringsforeningen Rørvig By og Land
Sognegården, Søndervangsvej 45, 4581 Rørvig.

FREDAG DEN 9. JUNI KLOKKEN 18.00

Generalforsamlingen starter kl. 18.00 med oplæg og debat om kommuneplanlægning og lokalplanlægning i Ods-herred Kommune med fokus på Rørvig. Oplægsholdere vil være Anders Klüver Rasmussen fra Rørvig By og Land, medlem af Byrådet Thomas Nicolaisen (RV) og byplanlægger Ella Cadee fra Odsherred Kommune.

Selve generalforsamlingen starter kl. 19.00.

DAGSORDEN FOR ORDINÆR GENERALFORSAMLING 2023

1. Valg af dirigent
2. Formandens beretning for året siden sidste ordinære generalforsamling aflægges til godkendelse
3. Foreningens faste udvalg orienterer hver om arbejdet i det forløbne år
4. Godkendelse af regnskabet for det forløbne år
5. Forelæggelse af budget, og oplysning om det aktuelle medlemstal
6. Fastsættelse af kontingent
7. Behandling af udsendte forslag fra medlemmer og bestyrelse
8. Valg af formand
9. Valg af bestyrelsesmedlemmer
10. Valg af 2 bestyrelsessuppleanter
11. Valg af 2 revisorer og 2 revisorsuppleanter
12. Eventuelt

Alle bilag til Generalforsamlingen i henhold til vedtægternes § 9 udsendes til medlemmerne pr. e-mail, hvis foreningen har gyldige e-mailadresser. Medlemmer kan sende e-mailadresser til foreningens e-mail rvbl@outlook.com. Bilagene vil også være tilgængelige senest den 18. maj 2023 på foreningens hjemmeside.

FORSLAG FRA MEDLEMMER OG BESTYRELSE

Forslag, der ønskes behandlet på generalforsamlingen, skal skriftligt via e-mail (lene@lenehjorth.dk) være fungerende formand i hænde senest 14 dage før generalforsamlingens afholdelse – altså 17. maj grundet helligdag. Forslag offentliggøres herefter af bestyrelsen, bilagt eventuelle kommentarer, senest 8 dage før generalforsamlingen via e-mail til medlemmerne. Forslag offentliggøres også på hjemmesiden med samme frist.

RØRVIG MØLLE – BYENS NYE VARTEGN

Rørvig Mølles historie og istandsættelsen af møllen

Af Af Freja Bak Petersen og Camilla Løntoft Nybye,
Rønnow Arkitekter A/S, marts 2023

Foto Arne Jørgensen

Selvom mølle-byggepladsen er lukket for vinteren, er istandsættelsen af Rørvig Mølle i fuld gang. Arbejdet sker på møllebyggerens værksted, hvor vingerne er ved at blive bygget færdige. Senere i 2023 vil Møllen stå færdig og være et vartegn for et af fortidens betydelige kulturlandskaber, der på en og samme tid tager os tilbage i tiden og frem, mens det fortæller os om naturens kræfter.

Mølleriet gennem tiden

I 1862 blev mølleriet frigivet, hvilket betød at alle havde ret til at bygge eller købe en mølle. Det gav samtidig fri konkurrence og kampen om kunderne blev markant større. Førhen kunne en enkelt mølle forsyne en hel egn, men der var nu flere om budet og mange møller blev udkonkurreret. Møllerne forfaldt og i begyndelsen af 1900-tallet blev mange danske møller nedlagt. Danmark fik sin første bygningsfredningslov i 1918. Også enkelte møller var på fredningslisten, da man vurderede, at de havde stor betydning for Danmarks historie og dansk bygningskultur. Men det var først i 1950'erne, at interessen for bevaring af de gamle møller rigtigt blev vakt.

Rørvig Mølle

Rørvig Mølle, som vi kender den i dag, er opført i 1842 af møller Niels Pedersen. Den er det, vi kalder en Hollandsk mølle, ilagt skalkværn og brækkværn. Den fredede mølle er

yderst velbevaret med mange originale dele og et næsten intakt maskineri, og er en værdifuld repræsentant for det danske møllelandskab generelt. Møllen repræsenterer et stykke landbrugskultur og formidler fortællingen om en begyndende industri, hvor møllen var Rørvigs første eksportvirksomhed med salg til blandt andet Island.

Odsherred er topografisk karakteriseret af et bakket landskab, og med kun ganske få og små vandløb, er det primært vindmøller, der har været gældende i området. Af Frederiks III's matrikelkort fra 1664, ved man at der har været mange vindmøller i Odsherred. Heraf én vindmølle i Rørvig, sandsynligvis hvor den nuværende mølle ligger i dag. Fra skatteregistreringer i 1717 kan man se, at der var yderligere to vindmøller i Rørvig. I 1842 blev de nedslidte møller erstattet af en ny og moderne mølle. Med øget konkurrence mellem møllerne i Odsherred, blev møllen i Rørvig dog

efterhånden udspillet. Dels fordi der var meget konkurrence og dels fordi Rørvig Mølle ikke havde fulgt med tiden. Der kom aldrig selvkrøjer eller selvsvikker på møllen, ligesom den heller aldrig fik hjælpemotor, da de kom frem. Dette er, set fra et bevaringsmæssigt perspektiv, en af møllens kvaliteter, da den står uberørt af moderne teknologi.

Rørvig Mølle er central i historien om byens bevaringsarbejde og lokalområdets kulturhistorie generelt.

I 1924 ophører møllen med at fungere på grund af sætning i bygværket. I 1926 stiftes "Foreningen til Værn om Rørvig Sogns Naturskønhed" (i dag Bevaringsforeningen Rørvig By og Land), som også overtager møllen i 1928. Foreningen ejer ligeledes den omliggende fredede jord. Møllen blev fredet i 1948.

Kraftige rådskader i et af møllens højben

Sammenstød på kværnloft mellem nye beklædningsbrædder og bevarede gamle brædder.

Opbygning af møllevinger på møllebygger Jørn Nilssons værksted i Løve

Istandsættelse af korpus

I december 2021 blev møllekorpus kranet tilbage på et godt og solidt nyudført fundament (etape 1). Møllen havde gennem år sat sig cirka 20 cm mod Isefjord. Herefter gik projektering og udførelse af istandsættelsen af møllekorpus i gang (etape 2).

Da spån, beklædningsbrædder og lasker på højben blev demonteret, blev omfanget af skader på møllens konstruktion synlig. Der kunne konstateres flere kraftige rådskader og ikke mindst, at gnavere havde haft slået bo

bag brædder og lasker og gnavet sig gennem mellemgulvsbjælkerne. To højben måtte udskiftes i fuld højde, og derudover er der udført udlusninger på tre højben, på mellemgulvsbjælker, på krydskonstruktionen, der afstiver de otte fag, og på den øverst liggende ottekantsring, hvorpå hatten skal hvile.

Kun totalskadede og rådangrebet træ er blevet udskiftet. Alt intakt træ er bevaret og genmonteret, og samlinger er udført med traditionelle tømmer-samlinger.

Alle beklædningsbrædder er blevet sorteret, totalskadede brædder er blevet bortsorteret, og alle intakte brædder er genmonteret. De bevarede brædder er monteret på kværnloftet og opefter, således så mange brædder som muligt kunne genanvendes, også kortere brædder, hvor møllen skrånere indad eller ved siden af vinduer. Arbejdet har været omfattende, da alle brædder viste sig forskellige og med flere forskellige kantstød til de tilstødende brædder, nogle var med plant snit, andre med fer og not. På broloftet (det nederste niveau) vil man derfor opfatte træværket som meget nyt,

da nye beklædningsbrædder er samlet her.

Arbejdet med sortering af brædder har været væsentlig for projektet, da brædderne indeholdt en stor del af historien om møllen og Rørvig generelt og denne historie måtte ikke gå tabt. I møllens indre har håndværkere, egnsbørn og besøgende i møllen i generationer sat sin signatur, en tegning eller ens gøremål med blyant på beklædningsbrædderne. Den historie er søgt bevaret, så godt som det overhovedet har ladet sig gøre i forhold til træets tilstand.

Efter montering af brædder er de nye vinduer, udført som traditionelle møllevinduer, isat. Udsatte steder som tage over vinduer og døre, tagfodder, ottekantsring og krøjeværk bliver udført med en kobber inddækning og endelig er korpus blevet tækket med nye spån udført i eg, forboret og sømmed traditionelt med kobbersøm.

Sidste brik i samling af korpus faldt i hak, da krøjeskinnen blev monteret øverst på krøjeringen og stadig passede. Krøjeskinnen er den skinne, hvorpå møllehatten drejer.

FAKTA

- Fra stenalderen kendes Stubbekværnen, en stor rund sten der skubbes frem og tilbage hen over en større sten med en hulning i midten.
- Ca. 300 år f.Kr. indfandt Drejekværnen sig, som består af to sten, der ved hjælp af et håndtag drejes ovenpå hinanden.
- Ca. 100 år e.Kr. kom Skvatmøllen, hvor et vandret hjul blev drejet rundt af vand, for dernæst at overføre kraften gennem en aksel fra skvathjul til kværn.
- Ca. 900 år e.Kr. Vandmøllen.
- Ca. år 1250 Stubmøllen (vindmølle).
- Ca. år 1750 Den hollandske Mølle.

Rørvig Mølle er udført med asymmetriske flamske vinger, der bærer stængerne på venstre side af vingen. De eksisterende vinger (udført 1976-77) var kraftigt udtjente og en udskiftning var nødvendig. De nye møllevinger udføres med vindside med vindbrædder og sejlside med hækværk til montering af sejl. Ifølge brandtaksationer fremgår det, at de oprindelige vinger var 29,5 alen (ca. 18,5 m) lang, og samme mål vil de nye vinger blive udført efter.

I skrivende stund er byggepladsen lukket ned for vinteren. Stillads blev nedtaget i december 2022, og det midlertidige tag blev klargjort til vinteren. Vinteren over bygges møllens nye vinger på møllebygger Jørn Nilssons værksted i Løve. Forårets arbejder (istandsættelse af hatten, istandsættelse af gulve, genmontering af vinger, krøjeværk og mølleinventar) opstarter i marts 2023. Bevaringsforeningen Rørvig By og Land regner med at åbne den nyrestaurerede møllen op for alle interesserede i løbet af 2023.

Kilder:

Andersen, L., 2011. *Træk af dansk møllebyggeris historie*. Aalborg: Nordjyllands Historiske Museum.
Bræstrup, B. and Sørensen, K., 2001. *Mellem Kattegat og Isefjord*. [Kbh.]: Rørvig Naturfredningsforening. (s. 154 – 171)
"Møllen - Om Møller, Korn Og Livet På Møllen I Slutningen Af 1800-Tallet". 2021. Natmus.Dk.

Byggesagen støttes økonomisk af:

Slots- og Kulturstyrelsen
A.P. Møller og Hustru Chastine McKinney Møllers Fond til almene Formaal
Den Filantropiske Forening Realdania
Augustinus Fonden
Brand af 1848 Fond
Entreprenør Marius Pedersens Fond
Aage og Johanne Louis-Hansens Fond
LAG Midt-Nordvestsjælland
Bevaringsforeningen Rørvig By og Land

De involverede håndværkere i Etape 2

(istandsættelse af korpus) har været:
Møllebygger Jørn Nilsson
Snedkeren ApS v. Kristian Lund
Lasse og Janus Byg ApS
Blikkenslager Kim Kolbe
Malerfirmaet Rørvig

TOLDBODVEJ 62, 4581 RØRVIG

TLF. 59 91 99 50

www.cafemillers.dk

Åbningstider

Alle dage kl. 10.00

Køkken lukker kl. 21.00

Brunch

KL. 10.00 - 12.30

Take away

BORDBESTILLING PÅ 59 91 99 50

Undervejs med DET GULE HUS

Af Alf Gørup Theilgaard & Birgitte Haag Jespersen

*Det gule Hus
set fra Toldbodvej*

Da vi i 1999 var på udkig efter et hus, gik vi bevidst efter et gammelt hus. Valget faldt på Det gule Hus på Toldbodvej 21 i Rørvig. Huset er fra 1849 og vi kunne straks fornemme dets charme og ånd trods en del fejl og mangler, men huset har mange fine detaljer. Som flere andre skipperhuse har vores karakteristiske hvide pilastre (skippersøjler) ved indgangen. Huset har efter sigende Rørvigs bredeste pilastre, datidens statussymboler, der skulle vise at det gik skipperen rigtig godt. Godt at tænke på.

Her knap 25 år senere synes vi heldigvis at charmen er intakt, men et

gammelt hus koster til stadighed tid, opmærksomhed og penge. Vi sætter en ære i at bevare og /eller genskabe huset oprindelige kvaliteter, sådan som lokalplanen også foreskriver, men det koster, så vi har måttet renovere i etaper og er langt fra færdige. Blandt andet er de særlige koblede vinduer væsentligt dyrere end almindelige vinduer, men de klæder huset og giver et smukt lys.

Til gengæld har vi glæde af at forestille os livet i huset længe før vi kom til. Når vi sidder i boghjørnet i vores stue, er det sjovt at tænke på, at dette lille hjørne engang var bagersvendens

ydmyge kammer, dengang der var bagerbutik i huset. Lodsoldermændens to ugifte døtre købte huset, men kom aldrig selv til at bo i det.

I årene omkring år 1900 blev huset derfor om sommeren udlejet til kunstnere, blandt andre Wilhelm Kyhn, N. P. Mols, Holger Drachmann og Henrik Pontoppidan har boet her. Store dele af romanen Lykke-Per er skrevet i Rørvig, men om det netop er i Det gule Hus, kan vi kun gisne om.

*Gerda Mols med datteren på armen
foran Det gule Hus cirka 1890.
Foto: Odsberred Lokalarkiv.*

*Boghjørnet, tidligere bagersvendens
kammer*

*Udhus med kampestensmur
mod Nørrevangsvej*

Ud over selve skipperhuset består ejendommen af et udhus, bygget i 1898 med en karakteristisk kampestensmur mod Nørrevangsvej. Vi bruger udhuset som værksted og bryggers. Mellem de to huse er et klassisk gårdmiljø med pikstensbelægning og en brønd, der skaber et stemningsfuldt uderum, som vi nyder at opholde os i. Den gule mur mod Toldbodvej er opført i 1970'erne og er langtfra nydelig, men nyttig når sommermylderet sætter ind. Bag muren finder vi ro i vores dejlige hus og have og nyder at have naturen så tæt på hele året. Trods nordjysk baggrund har vi slået rødder her.

VI
SKABER
MINDER

Grineflip og hyggestunder

60+ forlystelser og aktiviteter, gode spisesteder og grønne oaser, hvor hele familien kan slappe af sammen. Med et sæsonkort i hånden får I gratis adgang til parken, rabat på hytteophold og udvalgte spisesteder og souvenirshops. Derudover giver kortet også rabat på en lang række andre sommerferieoplevelser.

**Bliv klar til en sommer fuld af gode ferieminder
– se mere på sommerlandsj.dk**

KYSTNÆR NATUR OG BIODIVERSITET

Hvorfor der er fældet så mange træer i plantagen ved Rørvig.

Af Lene Hjorth

Vi lod spørgsmålet gå videre til **Carsten Poulsen**, skovfoged på Midtsjælland ved Naturstyrelsen, for at høre hvilke tanker der ligger bag.

- Der er to forskellige projekter. Vi har ryddet noget natur, primært bjergfyr og sitkagran fra redningsvejen og ud mod kysten. Det har vi gjort for at bevare den lysåbne klitnatur og derved hindre, at det bliver til skov. Strategien bag det er, at vi ønsker at bevare den oprindelige natur ud mod kysten. Der er efterladt nogle få Skovfyr, men ellers har vi taget godt ved, for at give det oprindelige naturindhold gode vækstbetingelser. Der er stadig ca. tyve hektar bjergfyr, som vi har ladet stå.

I ønsker at fremme diversiteten. Hvad sker der i praksis?

- Det meste af plantagen er ret mørk skov, så ved at skabe nogle andre levevilkår fremmer vi diversitet gennem et lysåbnet areal med nye vækstbetingelser. Vi håber, at det også betyder, at der kommer flere sommerfugle og insekter.

Men kommer bjergfyren ikke bare igen?

- Bjergfyr spredt sig ved frø og gror meget langsomt, så det er ret overkommeligt at holde den nede. Vi

Carsten Poulsen, skovfoged på Midtsjælland ved Naturstyrelsen

skal stadig finpudse lidt derude. Fx er der noget sitkagran, der skal væk, som står ude på toppen, men alle de fældede træer er kørt væk og sat i stakke.

Jeg har set, at I har kørt med nogle maskiner derude. Hvilke andre projekter har I gang i?

- Rynket rose bliver ryddet med maskiner. Den har vi kæmpet med i mange år. Og så har vi et skovningsprojekt med rydninger af nåltræ. Det er vest for Telegrafvej og det er primært sitkagran, vi jagter. Den er invasiv. Ideen er at skabe de bedste mulige vilkår for den urørte skov med de hjemmehørende arter, der skal være i naturen. Fx er sitkagranen importeret fra Nord-

amerika. Så vi prøver at fjerne de ikke-hjemhørende arter. Det gælder også omorikagran, som også er ret uinteressant naturmæssigt.

Mange mennesker er meget begejstrede for gyvel, især når den blomstrer med sine smukke gule blomster. Hvorfor skal den væk?

- Tidligere kaldte man gyvel for invasiv, men nu betragtes den som en problemart. Den optræder mange steder som besværligt landskabsukrudt, hvor den kan danne tætte krat på især tørre, næringsfattige lokaliteter. Faren ved gyvel er at den udkonkurrerer den naturlige lysåbne plantevækst, som også er livsgrundlaget for mange insekter. Gyvel har kvælstoffikserende knoldbakterier på rødderne, hvilket er medvirkende til en uønsket ændring af plantesamfund på heider og overdrev.

- Så I vil kunne se at vi er i gang ude på Korshage, men vi ønsker ikke at udrydde gyvel. Det vi vil er, at forhindre at den bliver dominerende på større arealer. Vi bekæmper den derfor med græsning og maskinel knusning. Den meget begrænsede græsning med heste har dog ikke særlig stor effekt på gyvel. Til gengæld sikrer den årlige knusning, at arealerne ikke gror til i tætte gyvelkrat, og da gyvel ikke blom-

MOMAglas.dk

Søndervangsvej 50
4581 Rørvig.
Tlf. 61719283

ster på 1-årige skud, forhindrer knusningen også frøsætning. I mindre omfang er vi begyndt at eksperimentere med optrækning af gyvel. Ved optrækning forhindres genvækst på den enkelte plante, men det er en langsommelig og dyr metode, og på beskyttede naturarealer kræver det sandsynligvis dispensation fra kommunen. Afgørende vigtigt er det at se, om der kommer ny spiring af gyvel, hvor mineraljorden er blevet blottet. Der gøres tilsvarende metodeafprøvning andre steder i kommunen.

Carsten Poulsen fortæller desuden, at Styrelsen arbejder med en forvaltningsplan, hvor de skal arbejde med områder, der er udpeget til urørt skov. De er så småt gået i gang med Hov vig. Et andet område er Sandflugtplantagen og Rørvig, men det er først programsat om et år. Der vil blive en borgerinddragende proces med et offentligt møde. Her vil Styrelsen fremlægge de tanker, der ligger bag planen for urørt skov og hvordan de tænker at konvertere områderne til netop urørt skov.

Den proces vil Rørvig By og Land meget gerne følge og vil informere borgerne om tiltagene på vores forskellige platforme.

MOMA glas har værksted og galleri på en smuk lille gård mellem Rørvig og Nakke. Vi har et bredt udvalg af unika glaskunst til hus og have:

Havehøns, stænkplader, fade, glas på drivtømmer fra Rørvigs strande, smykker ...

Åbent for det meste:

I vintertiden dog som "vinden blæser" ring gerne – også for blot at kikke og blive inspireret.

KENDER DU KONGELEDDET?

Når man kommer til Rørvig, passerer man "Kongeled".
Hvad er "Kongeled" og hvad er egentlig historien bag?

Af Anne Bornø

Kongeledet er to store sten placeret på hver side af Rørvigvej, hvor vejen (Nakke Kirkevej) går op til Rørvig Kirke og overfor vejen til Nakke (Nakke Nord). Det er en del af et stendige, der ligger parallelt med Nakke Kirkevej og som i gamle dage markerede grænsen for Rørvig Sogn.

Navnet er opstået, fordi kronprins Frederik (senere Frederik den 6.) i 1788, efter at have ophævet stavns-

båndet, red igennem leddet til landsbyen Rørvig, for at lade sig hylde af Rørvigs bønder.

På det gamle kort kan man se Rørvig Sogn og hvordan det var indgangen til Rørvig.

På Bevaringsforeningen for Rørvig By og Lands hjemmeside kan man læse sagnet: "Spøgeriet ved Kongeled", der handler om Tømrer Jens der

var med til at lægge nyt gulv i Rørvig Kirke. På vej hjem en mørk nat, i et forfærdeligt vejr møder han djæveln og nogle store hunde. Det er meget dramatisk, men han overlever. Han ville dog aldrig mere forbi Kongeledet i mørke – ikke hverken for guld eller gode ord.

Stenene trænger i dag til en afrensning, så de lidt mere tydeligt kan vise, hvor det gamle Rørvig begyndte.

Alt under et tag

Kun 13 km sydvest for Rørvig

- ✓ Stort udvalg af LINDER joller
- ✓ Stort udvalg af Quicksilver både
- ✓ RIB & gummibåde på lager
- ✓ Mercury motorer på lager
- ✓ Reservedele på lager
- ✓ Autoriseret værksted
- ✓ Veludstyret butik
- ✓ Vandsportsudstyr
- ✓ Redningsveste
- ✓ Beklædning
- ✓ Bådudstyr
- ✓ Tovværk

...Og alt hvad du har brug for til en skøn dag på vandet.

Besøg Danmarks største LINDER Center - med Danmarks bedste priser

Lækre Quicksilver på lager

Altid Mercury på lager

Mere end almindeligt veludstyret butik

Autoriseret forhandler af:

QUICKSILVER

Odsherred **Marineservice**

www.odms.dk • Tlf. 8862 6232 • service@odms.dk

En del af ... **MARINE PROSHOP**

Stemmingsbilleder Rørvig by og land Foto: Ingrid Brandt

LANDUDVALGET 2023-2024

Udvalgets formål er:

- at bevare og udvikle Rørvigs smukke og frie natur, både det åbne land, kysten og sommerhusområderne. Det skal ske i respekt for både klimaet og miljøet.
- at undgå masseturisme, ”tivolisering” og erhvervsaktiviteter, der ødelægger Rørvigs ro og præg af fritids- og boligområde.
- at styrke mulighederne for at medlemmer og borgere kan benytte og nyde Rørvigs natur.
- at støtte op om initiativer, der kommer fra både medlemmer og borgerne, som er relevante og som understøtter ovenstående formål for at styrke stedsfællesskaberne.
- at være aktiv i lokalområdet i arbejdet med at få indflydelse på privat og offentlig planlægning og kommunal forvaltning.
- at styrke forholdet til det kommunale politiske og administrative niveau for fx at sikre regulering af stordrift.

Arbejdsområder i indeværende strategi-periode er:

Vi er i gang med at kortlægge, hvilke områder i Rørvig, der er lokalplanregulerede. Hensigten er at få flere områder med lokalplaner og at hindre at, der bliver opført supersommerhuse. Vores intention er at afholde et offentligt møde, der kan oplyse om: Hvordan man opretter lokalplaner og vejlaug i sommerhusområdet?

Desuden har vi fokus på drænrørslaug og vedligeholdelse af foreningens egne arealer.

Vi har udført en vedligeholdelse af egne arealer ved Solfaldshøjen, hvor en større rydning har medført, at man igen kan nyde den smukke udsigt over Dybesø. Det betyder, at en del store træer og buske er blevet fjernet på grunden. Samtidig er trappen blevet genoprettet, så man let når toppen. To store egestammer er blevet bragt til opbevaring, for sidenhen at bruge

dem til at producere 2-3 bænke, der skal opsættes ved Møllen og Solfaldshøjen.

Vi planlægger at afholde fire temamøder om året, hvor det første bliver afholdt den 7. maj under temaet: Naturpleje og kulturlandskab i Rørvig/Nakke. Emnerne for øvrige møder vil blive afviklet under udvalgets formål i løbet af 2023-24.

Lene Hjorth

MØLLEUDVALGET

Der har i en lang periode været stille omkring Rørvig Møllelaug. Vi forsøger nu at få det etableret på ny. Vi håber, derfor at flere af vores medlemmer kunne tænke sig at engagere sig i laugets aktiviteter. Aktiviteterne består af 2 områder, hvor det ene er at hjælpe

til med det praktiske arbejde i forbindelse med laugets arrangementer ved Møllen, og det anden er at indgå i det team, der mindst en gang om måneden drejer Møllens vinger. Det skal gøres for at vingerne ikke slår sig. Forhåbentlig drejer vingerne selv ved hjælp af vinden.

Hvis du/I har lyst til at blive en del af det ny Møllelaug, så skriv til:

Arne Ø. Jørgensen formand,
mølleaugrørvig@gmail.com

BY- OG HAVNEUDVALGET

Bevaring og udvikling på samme tid

Det er relevant at stille spørgsmålet, hvad der menes med bevaring, som jo er et af foreningens vigtige formål. Vores fortolkning er, at det ikke handler om at skrue tiden tilbage, men derimod at bevare et parløb mellem udvikling og historie. Med andre ord et godt samarbejde mellem nyt og gammelt.

Derfor ønsker vi i vores udvalg at holde fokus på at bevare og udvikle bygninger og byrum i bymidten og i havnen, som skal være med til at skabe gode bæredygtige kulturmiljøer i Rørvig og omegn.

Emner som udvalget arbejder med i den kommende periode:

- Helhedsplan for den fremtidige udvikling af bymidten og havnen
- Forskønnelsesaktiviteter
- Bidrage til en bæredygtig mobilitet/infrastruktur

- Byvandring i foråret og hen over sommeren

Eksempler på igangværende aktiviteter

Udvalget har indsendt et forslag til kommunen om hastighedsgrænser i Rørvig by og land, da foreningens rolle er at varetage fast- og landliggers interesser i byens og landområdernes udvikling. Det har længe været et tema på diverse Facebook sider, at borgere er stærkt bekymrede for, at nogle (mange?) biler kører igennem byen og på landevejene med for høje hastigheder, som dermed også kan blive farligt. De nuværende fartbegrænsninger på 50 km/t i byen og 80 km/t på landevejen ofte opleves som for hurtigt, og dermed også kritisk. Det skyldes vejenes beskaffenhed og ikke mindst kombineret med den intense brug af vejene stort set hele året.

Forslaget blev indsendt til kommunen ultimo 2022, og vi afventer stadig deres svar.

Byvandring har gennem årene været en meget efterspurgt aktivitet, og igen i år er vi heldige, at Kjeld Jensen således har arrangeret en byvandring d. 24. maj 2023. Og det bliver kommunikeret på foreningens Facebook hjemmeside. Her vil vi også informere om kommende lignende arrangementer.

Udvalget ønsker at få genetableret forskønnelsesaktiviteterne, og der inviteres til møde om dette snarest på foreningens Facebook hjemmeside. Vi håber mange gode kræfter har lyst til at bidrage.

Generelt vil vi gerne høre gode forslag/ønsker fra jer kære medlemmer, så endelig skriv til nedenstående.

På vegne af RVBLs by- og havneudvalg,

Mette Qvist formand
mette.qvist3@gmail.com

E-MAILADRESSER på RVBLs medlemmer

Vi ønsker at skabe de bedste betingelser for, at foreningens medlemmer bliver orienteret om vores tilbud og aktiviteter på en let og hurtig måde. Det sker i dag på RVBLs hjemmeside,

Facebook og e-mail. Desværre er der mange medlemmer, som vi ikke har e-mail på, og derfor vil vi gerne høre jer, om I vil skrive jeres navn og e-mail til rvbl@outlook.dk

På forhånd tak!

Mette Qvist
På vegne af RVBLs bestyrelse

Vandet bugter sig i Odsherred

Selvfølgelig er vi til stede i Odsherred. Vandet bugter sig her i Sejerø Bugt, Nekselø Bugt og Nyrup Bugt. Her er sommerhuse, helårsboliger og landejendomme i Odsherred - vi sælger alle typer.

Det er derfor helt naturligt at bygge bro mellem København og Odsherred. Nordvestsjælland er så attraktiv, at mange vælger at bo her hele året. Men det er især Københavnerne som vælger at købe sommerhus i Odsherred. Det er her de bedste strande på Sjælland ligger. Her er der fred og ro, men bestemt ikke uden kultur.

Vi vil gerne bidrage til fortællingen om hvorfor Odsherred er noget særligt. Bestil en vurdering og bliv klogere på hvad din bolig er værd.

+45 70 20 21 05 | info@eltoftnielsen.dk

Storegade 22, 4550 Asnæs | Bagerstræde 3, 4581 Rørvig

Ivan Eltoft Nielsen
Ansvarlig indehaver
Ejendomsmægler & valuar MDE

Mathias Norman Knudsen
Partner Holbæk / Odsherred
Ejendomsmægler MDE

Jesper Bregnegaard Andersen
Filialchef Odsherred
Ejendomsmægler MDE

Katja Sørensen
Ejendomsmægler MDE

Laura Holm
Traniee

Matilda Michelsen
Traniee